

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ**

**ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ І СОЦІОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ПІДГОТОВЦІ ТА
ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ
СОЦІАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ**

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
23 ЛИСТОПАДА 2018 РОКУ**

ХАРКІВ – 2018

ЗМІСТ

ПУБЛІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ І ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУЦІЙ

Васильєва М.П.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УКРАЇНІ.....9

Зеленська Л.Д., Фомін В.В.

ТИПОЛОГІЗАЦІЯ ЗАКЛАДІВ СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ В УКРАЇНІ ЗА СФЕРАМИ ВІДОМЧОЇ ПІДПОРЯДКОВАНOSTІ (XIX – ПОЧАТОК XX СТОЛІТТЯ).....11

Золотухіна С.Т.

ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ.....13

Іонова О.М.

АНТРОПОСОФСЬКИ ЗОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ.....15

Кайдалова Л.Г.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....17

Кабусь Н.Д.

РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ ЯК СУБ'ЄКТА СОЦІАЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....18

Костікова І.І.

LIFE SKILLS IN ENGLISH.....20

Подберезський М.К.

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ.....21

Рассказова О.І., Волкова К.С., Григоренко В.Л.

ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ПЕДАГОГА – ПРОВІДНА ТЕНДЕНЦІЯ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....23

Рижанова А.О.

РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОЛІТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ: СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....26

Романова І.А.

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ТЕРАПЕВТИЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ШАХОВОЇ ГРИ.....28

Штефан Л.А.

СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «СОЦІАЛЬНИЙ ПЕДАГОГ» ТА «СОЦІАЛЬНИЙ ПРАЦІВНИК»: РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ.....31

Акімова О.М.

ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ГОТОВНОСТІ У ХОДІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....33

Акулова Л.Г.

ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ СУСПІЛЬСТВА ТА БЛАГОДІЙНИХ ФОНДІВ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ РОБОТИ ХОБФ «СОЦІАЛЬНА СЛУЖБА ДОПОМОГИ».....35

Андрієнко А.А.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЯК СПОСІБ ВДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО БЛАГОДІЙНОГО ФОНДУ «СОЦІАЛЬНА СЛУЖБА ДОПОМОГИ».....37

створити комфортні умови навчання, за яких кожен студент відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність.

Викладач при використанні ігрових методів виступає як: інструктор (ознайомлення з правилами гри, консультації під час її проведення), суддя-рефері (коректування і поради з розподілу ролей), тренер (підказки студентам для прискорення проведення гри), головуючий, ведучий (організатор обговорення).

Таким чином, з метою забезпечення якісного формування компетентностей майбутніх фахівців фармацевтичних та медичних закладів вищої освіти, необхідно враховувати вітчизняний та зарубіжний досвід, кращі традиції та освітні інновації.

Список використаних джерел:

1. Добровольська А. М. Компетентнісний підхід у сучасній вищій медичній і фармацевтичній освіті. *Молодий вчений*. 2017. № 9 (49). С. 339-347.
2. Кайдалова А. В., Посылкина О. В. Компетентностный подход в системе высшего образования фармацевтического (медицинского) профиля в условиях внедрения системы менеджмента качества. *Оптимизация высшего медицинского и фармацевтического образования: профессиональная компетентность преподавателя и студента и инновации*: мат-ли Междунар. научно-практ. конф., посв. 80-летию ВГМУ (3-4 нояб. 2014). Витебск, 2014. С. 72-74.
3. Сліпчук В.Л. Професійна підготовка майбутніх фахівців фармацевтичної галузі в умовах неперервної професійної освіти. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія*: зб. наук. праць. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2014. Вип. 42. Ч. 1. С. 272 – 280.

Кабусь Н.Д.

доктор педагогічних наук, доцент,

професор кафедри соціальної педагогіки,

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ ЯК СУБ'ЄКТА СОЦІАЛЬНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Реалізація стратегії сталого розвитку людства, яка з огляду на дисгармонійність розвитку людини й суспільства, що спостерігається останнім часом, визнана світовою спільнотою одним із провідних завдань третього тисячоліття й означає збалансований екологічний, економічний і соціальний прогрес світової спільноти протягом тривалого часу, збереження умов існування людського суспільства, цілісності й життєздатності біосфери, стабільності соціальних і культурних систем та їх подальше поліпшення, можлива за умови забезпечення сталості розвитку різних соціальних суб'єктів – як кожної особистості, так і соціальних груп (зокрема, дітей, молоді, дорослих, сім'ї, громади, нації) як важливих спільнот, що становлять основну соціальну структуру суспільства й визначають вектор його розвитку.

Міжнародний досвід підтверджує, що основним чинником сталого суспільного розвитку є високорозвинений людський і соціальний капітал, рівень консолідованості соціальних груп, які свідомо, творчо й відповідально діють із метою досягнення власного благополуччя й процвітання країни. Проте означені групи нині не вирізняються гармонійністю власного існування, характеризуються наростанням кризових явищ, нестійкою особистісно-соціальною позицією, недостатнім усвідомленням важливості й невідкладності спільної діяльності як для вирішення власних проблем, так і важливих суспільних завдань, що потребує їх переведення на рівень сталого розвитку. Під таким розвитком розуміємо стійкий гармонійний прогрес соціальної спільноти на засадах гуманізму, позитивної соціальної взаємодії та солідарності, здатності до само- та взаємодопомоги, самовідновлення й удосконалення, об'єднання зусиль для сталого

прогресивного розвитку суспільства. Водночас сталий розвиток соціальних груп можливий за умови сталого прогресивного розвитку кожної особистості (як основного елемента соціальної спільноти будь-якого рівня) як відповідального суб'єкта власної життєдіяльності й розвитку (спроможного до свідомого самотворення власного життя, визначення основних напрямів свого розвитку, контролю і корекції його результатів, попередження кризових станів, ефективної творчої відповіді на виклики, з якими стикається людина протягом життя) й активного соціального суб'єкта, котрий усвідомлює власну належність до солідарних соціальних спільнот різного рівня – сім'ї, громади, нації, цивілізації й свідомо діє для їх позитивного розвитку, підвищення рівня цілісності та консолідованості й здатен об'єднувати зусилля для сталого прогресивного розвитку суспільства.

Втім, з огляду на поширення явищ агресії, жорстокості, байдужості, безвідповідальності, різних видів залежності, що спостерігаються останнім часом, зрозуміло, що не кожна людина усвідомлює себе відповідальним суб'єктом власної життєдіяльності, а тим більше творцем суспільного життя. При цьому відсутність належної мотивації, нестійка система цінностей, недостатнє усвідомлення суті і значущості сталого розвитку для ефективної життєдіяльності людини та суспільства, пасивність, безініціативність, безвідповідальність особистості, відсутність потреби і прагнення до спільної діяльності з удосконалення суспільного буття є суттєвим бар'єрами, що перешкоджають сталому розвитку людини і соціальних спільнот.

З огляду на це розвиток особистості як суб'єкта життєдіяльності й активного суб'єкта соціальних змін потребує впровадження цілісної системи роботи, що сприяє розвитку стійкої особистісно-соціальної позиції представників різних соціальних груп й реалізується на різних рівнях, зокрема: рівні реалізації соціальної політики держави (зокрема через створення тематичної соціальної реклами, розробку й реалізацію соціально-педагогічних програм та проєктів); рівні налагодження соціального партнерства, спільної діяльності різних соціальних суб'єктів із метою стимулювання особистості, соціальних груп до сталого розвитку; рівні реалізації фахівцями соціальної сфери широкомасштабної соціовиховної, просвітницької, превентивної, корекційно-реабілітаційної діяльності в контексті сталого розвитку, – що забезпечуватиме їх синергетичний, взаємопосилюючий ефект й досягнення прогнозованого результату.

Методологічними засадами соціально-педагогічної діяльності з розвитку особистості як суб'єкта соціальних змін є сукупність підходів – цивілізаційно-культурологічного, особистісно-соціального, діяльнісного, суб'єктно-вчинкового ресурсного й середовищного, застосування яких забезпечує ефективність діяльності в досліджуваному напрямі. Так, цивілізаційно-культурологічний та особистісно-соціальний підходи є підґрунтям розробки переконливих засобів соціального виховання, які б сприяли чіткому усвідомленню того, що: 1) людина своєю поведінкою й діями визначає не лише результати власної життєдіяльності, а й впливає на динаміку загальноцивілізаційних процесів; доля людства визначається діяльністю, вчинками людей; від того, якими є ціннісні установки та цілі людини, котрі вона втілює в діях та вчинках, залежить теперішнє й майбутнє людства; 2) надмірна концентрація на власній особистості, можливо й вигідна в короткостроковому аспекті, є безперспективною в аспекті довгостроковому; жоден окремо взятий індивід чи група людей без загальної кооперації не можуть створити умови для повноцінного життя в безпечному соціумі; важливими є розуміння спільності, взаємодопомоги й солідарності як визначальних умов прогресивного розвитку людства. Вважаємо: лише якщо людина ознайомлена з проблемами й суперечностями сучасного буття, чітко розуміє власну місію і відповідальність як творця власного і суспільного життя, наслідки бездіяльності, вона зможе бути суб'єктом прогресивних суспільних перетворень – свідомо чи несвідомо позитивно впливати власною поведінкою, прикладом, діями та вчинками на інших людей і перебіг суспільних процесів загалом.

При цьому необхідно враховувати, що розвиток особистості як соціального суб'єкта відбувається лише в діяльності – пізнавальній (спрямованій на пізнання основних законів і

закономірностей, способів ефективної життєдіяльності, що сприяє розвитку свідомості, мислення, формуванню світогляду на засадах сталості), перетворювальний (націлений на «творче культурне перетворення самої себе та навколишнього світу на благо всіх людей»), комунікативний (що передбачає позитивну взаємодію зі світом, природою, культурою, суспільством, іншими людьми), ціннісний (орієнтований на ствердження духовних цінностей у життєдіяльності). Залучення представників різних соціальних груп до активної соціально значущої діяльності можливо за умови здійснення широкомасштабної рекламної інформаційної діяльності, спрямованої на популяризацію волонтерства, пропаганду діяльності дитячих, молодіжних та інших громадських організацій, ознайомлення громадськості з позитивним прикладом інших людей – висвітлення їх досвіду і діяльності в соціальних мережах, блогах, стимулювання населення до участі у соціально спрямованих акціях та проектах.

Водночас основою розвитку особистості як суб'єкта вчинку є реалізація соціовиховних технологій, котрі на підсвідомому рівні сприяють активізації основних ресурсів особистості – її духовного, суб'єктно-діяльнісного, особистісно-соціального потенціалу й, відповідно, формуванню її здатності до морально-творчих дій, учинків, які можуть бути як цілеспрямованими, так і спонтанними діями, що на рівні підсвідомості орієнтують суб'єкта на позитивне самовиявлення. Вчені відзначають: суб'єктна готовність особистості до перетворювальної активності, що виявляється в позитивних учинках – діях вищого, морально-творчого порядку, спрямованих на ствердження духовних цінностей, удосконалення людських взаємин, продуктивне розв'язання суперечностей індивідуального і суспільного буття розвивається лише на внутрішньодуховному рівні соціального суб'єкта на основі стійких ціннісних орієнтацій, в тому числі на основі прикладу індивідуальних і спільних учинків інших людей.

Все це сприяє нарощенню соціального капіталу як одного з найважливіших ресурсів сталого суспільного розвитку, переходу особистості на духовний рівень розвитку соціальності – коли вона не лише сама ставить соціально значущі цілі, а й розуміє, що разом, спільними зусиллями, у співпраці з іншими можна досягти більшого, усвідомлює цінність взаємодопомоги і солідарності – й, відповідно, власною поведінкою, прикладом, діями, вчинками позитивно впливає на інших соціальних суб'єктів, стимулюючи їх як до індивідуальної, так і спільної діяльності, конкретних дій та вчинків для здійснення позитивних змін у бутті.

Kostikova I.I.

Doctor of Science (Education), Professor,
Head of the Department of Theory and Practice of the English Language,
H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University

LIFE SKILLS IN ENGLISH

A modern specialist needs to be mastered by some key competencies especially the ability to speak a foreign language. It is necessary to develop life skills at Universities through English learning.

There are several ways to classify these necessary life skills; one of the most popular is the so-called “Seven Cs” – all of which can be developed by learning English. Here they are: • Critical thinking; • Creativity; • Collaboration; • Cross-cultural understanding; • Communication; • Computing; • Career and learning self-reliance [1].

No doubt, Ukrainian Universities should be ready to implement the life skills. The Ministry of Education and Science of Ukraine, rectors and teachers of six famous universities drafted a Baseline Study on ESP and EMI Teaching at Ukrainian Universities.

The British Council consultants shared their recommendations to improve the quality of ESP, EMI teaching in tertiary education. Event participants developed an action plan to implement quality changes in their universities.